

PFAS i græs ved Vejle Å: Akkumulation og sorptionsisotermer

Stine Skov

Bright ideas.
Sustainable change.

ATV Vintermøde 2025

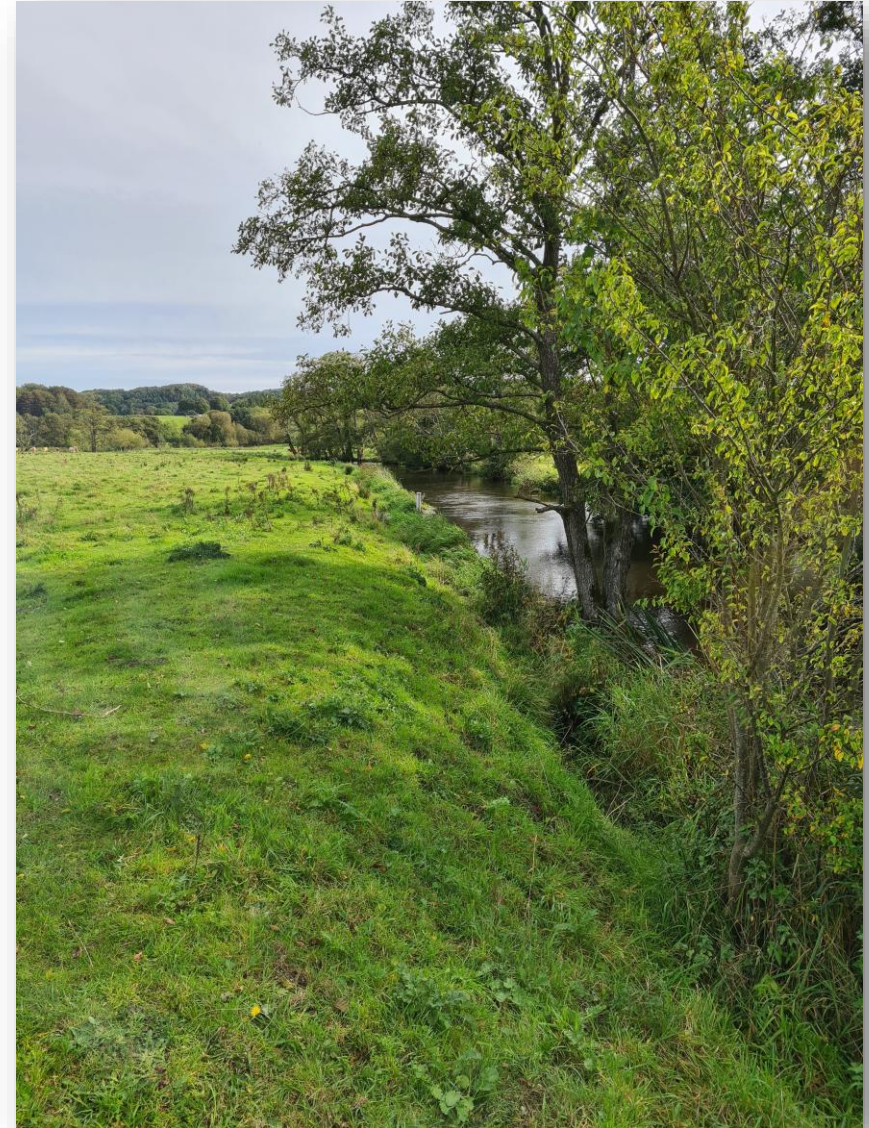
UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Introduktion

Speciale: september til december 2023

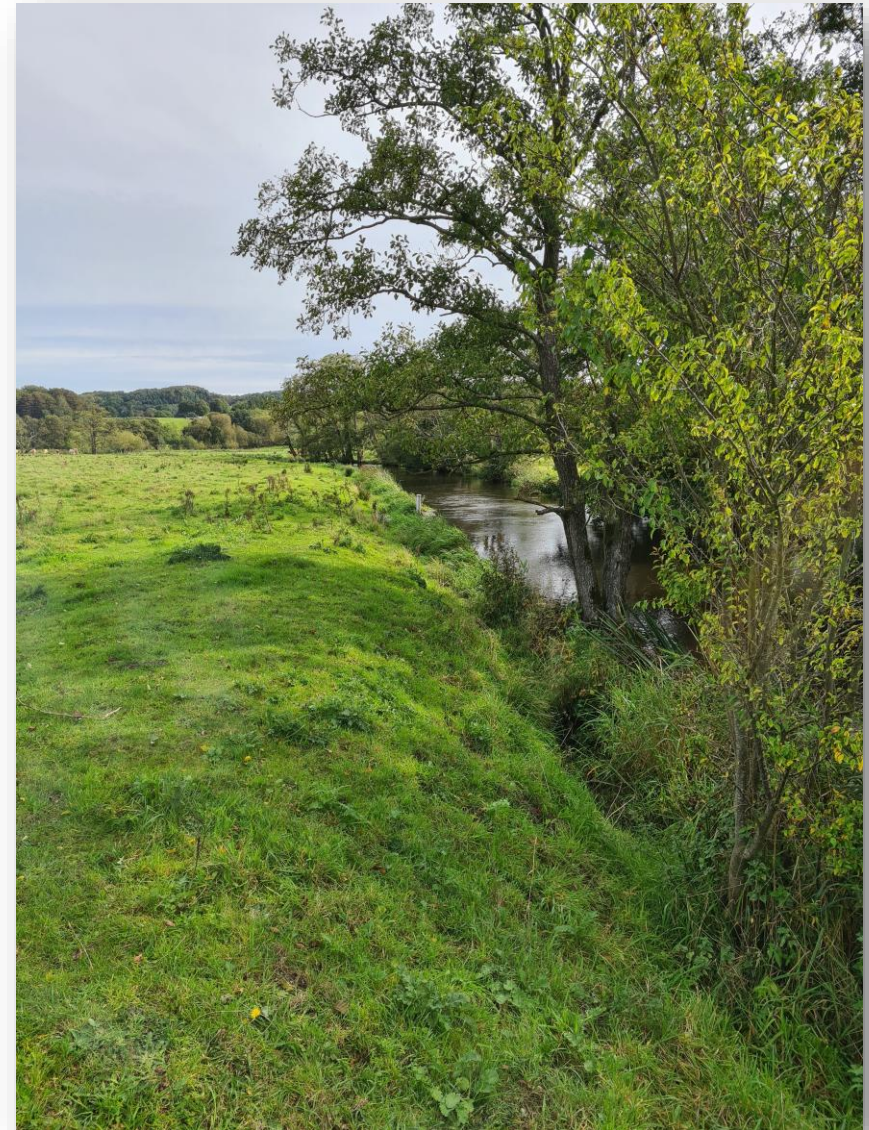
- Analytisk metode til at analysere i græs
- Forprojekt: Analysere PFAS

Introduktion

Foråret 2023:

- Rapport der undersøger PFAS i havskum
 - Der er fundet græs med PFAS i kystnære områder
- Problemet?

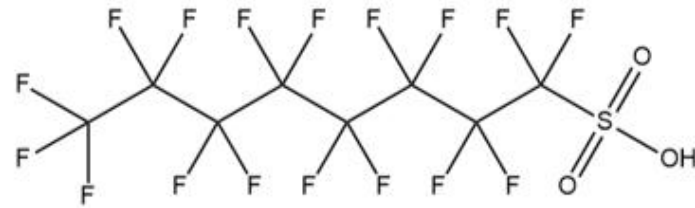
Formål

- PFAS akkumulation i græs ved ikke kystnære områder

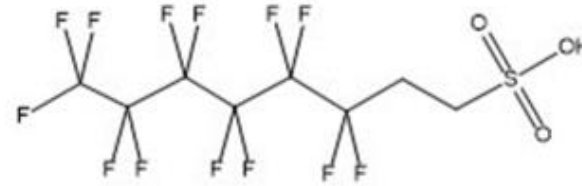
Todelt projekt

1. Sorptionsisoterm: Forholdet mellem PFAS koncentrationer i vand og græs
2. Indholdet af PFAS fra græsprøver fra udvalgte steder i Vejle.

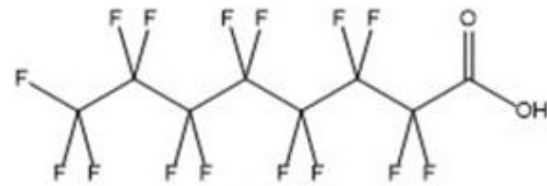
7 PFAS forbindelser

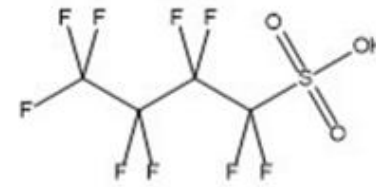
PFOS

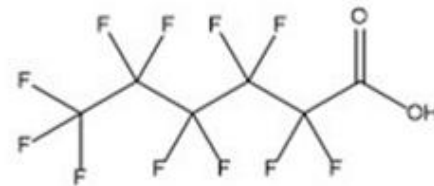
6:2 FTS

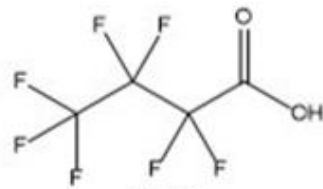
PFOA

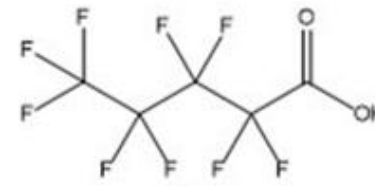
PFBS

PFHxA

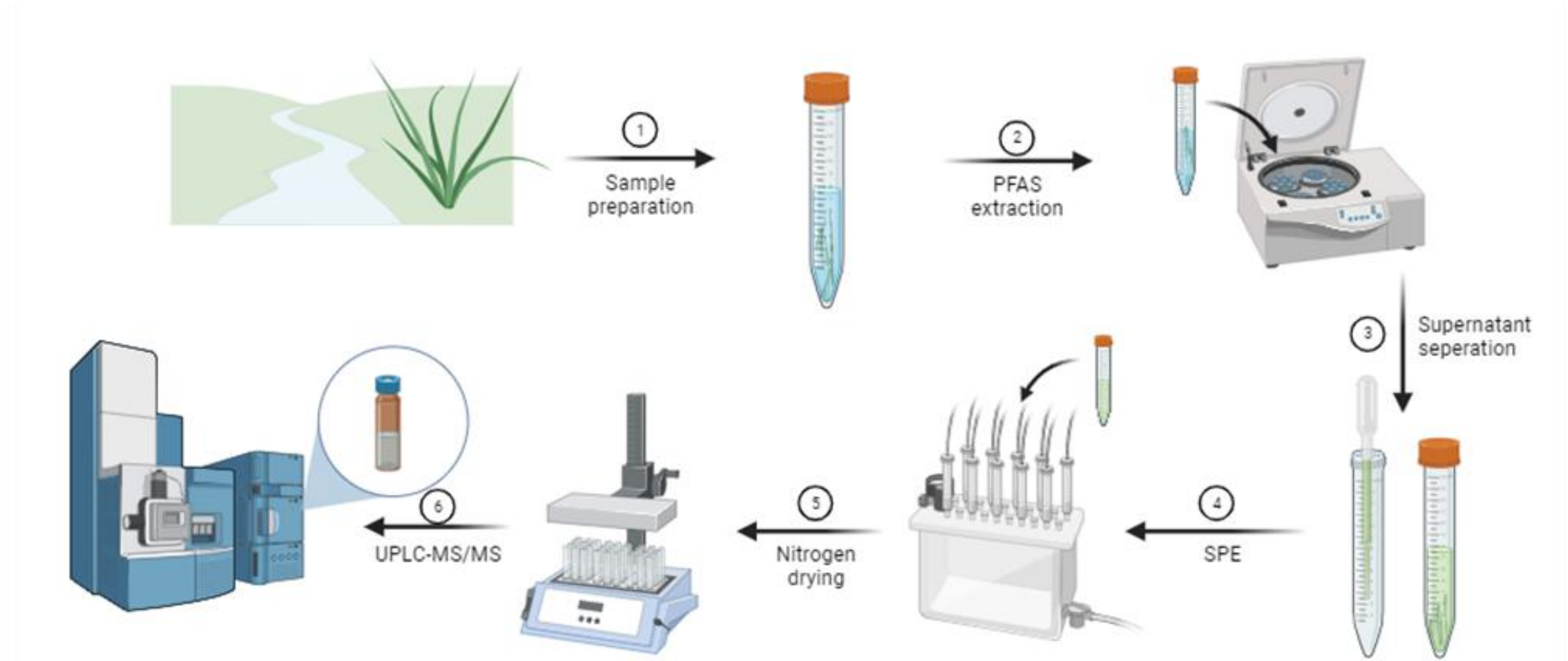

PFBA

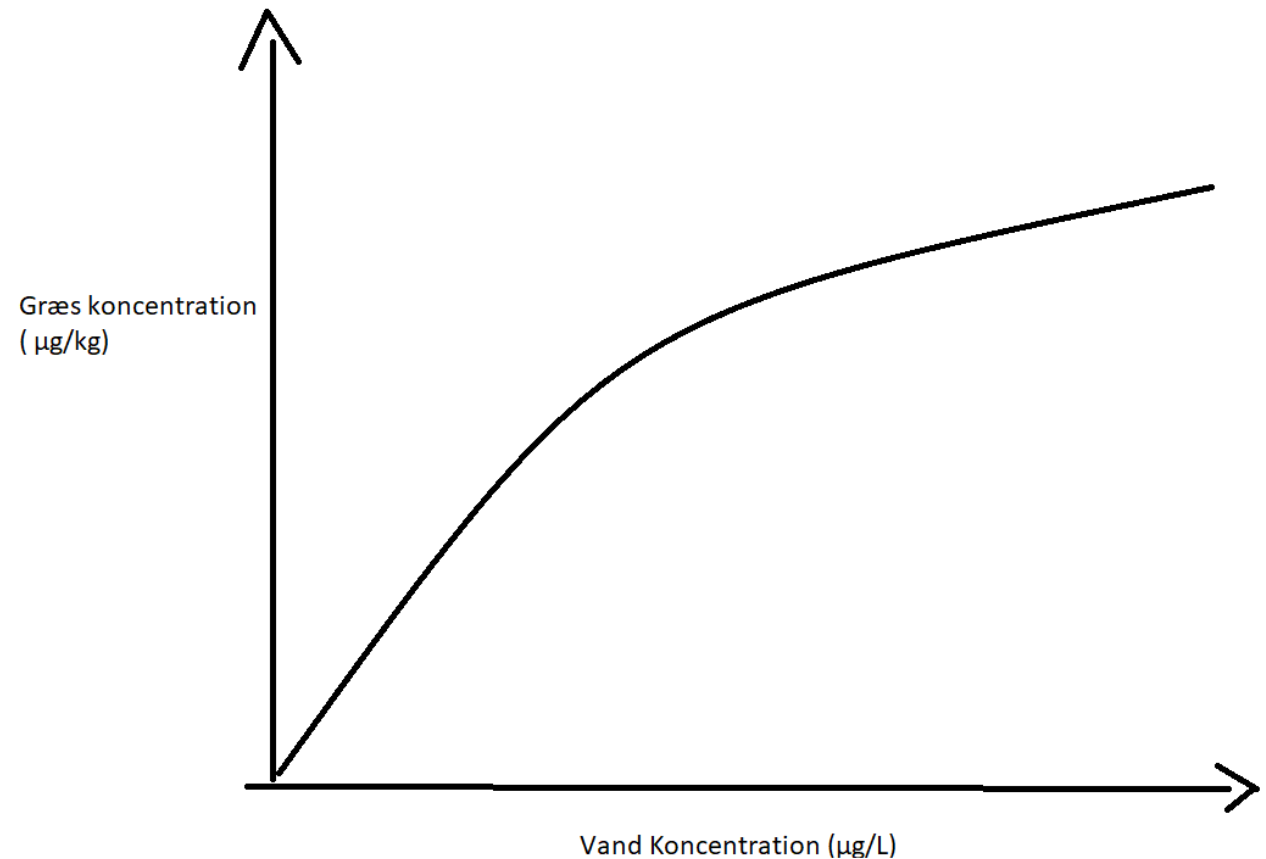
PFPeA

Analyse setup

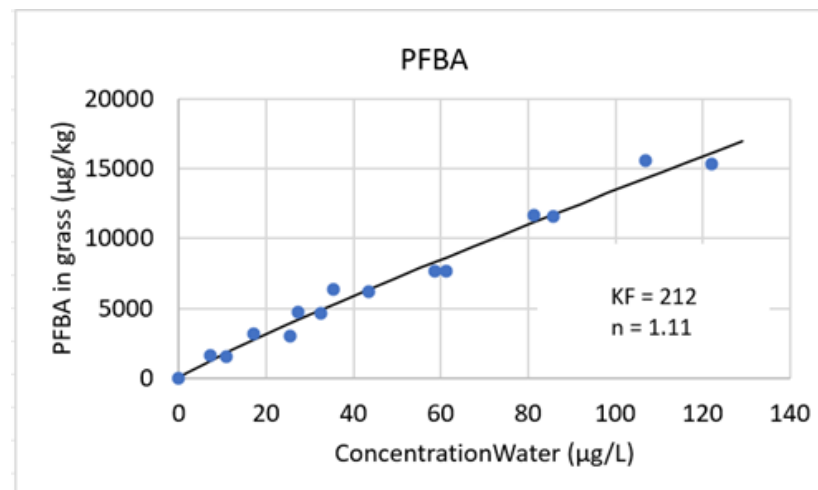
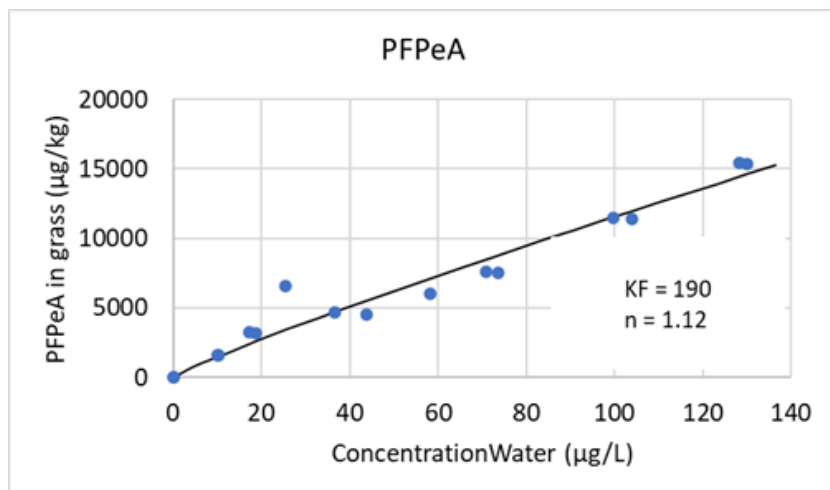
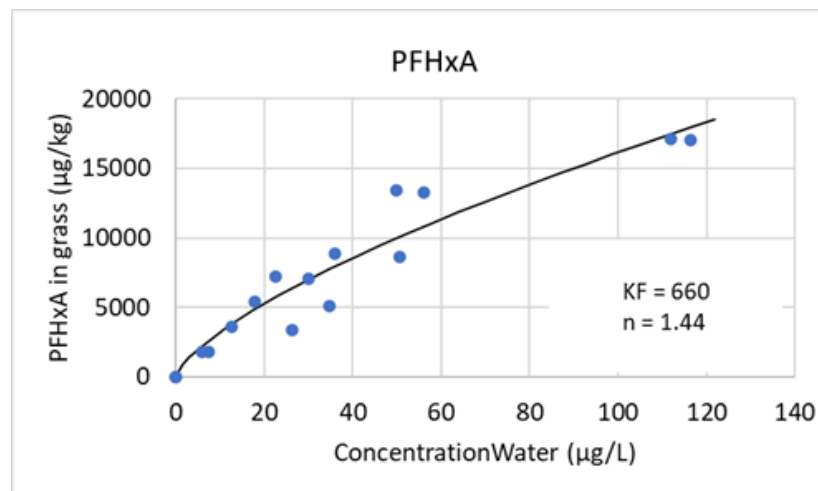
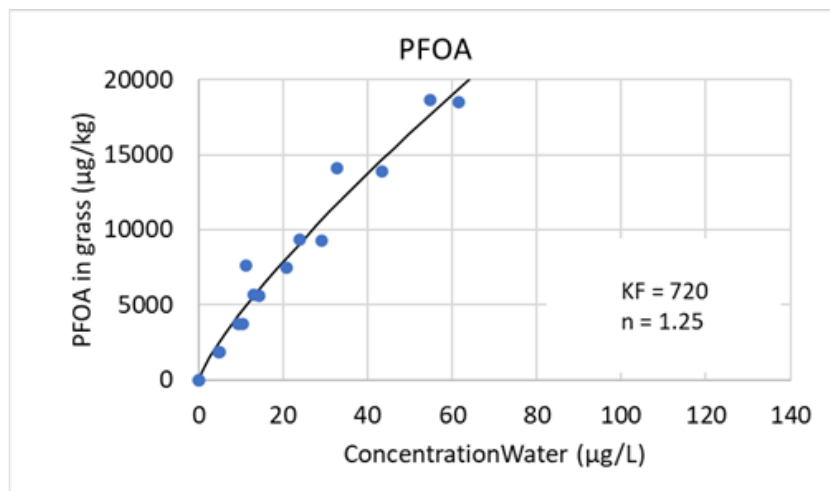

Sorptionsisotermer for PFAS i græs

- Freundlich isotermer
- KF: Sorptionskoefficient
- Sammenhæng mellem sorption i græs og vand.

Sorptionsisotemer

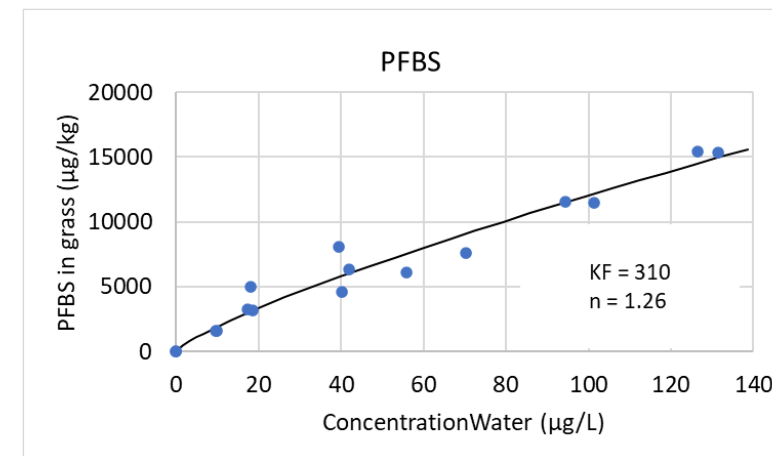
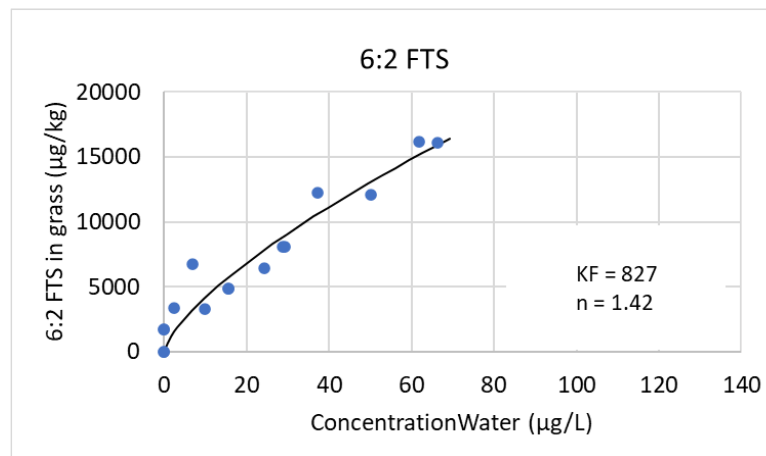
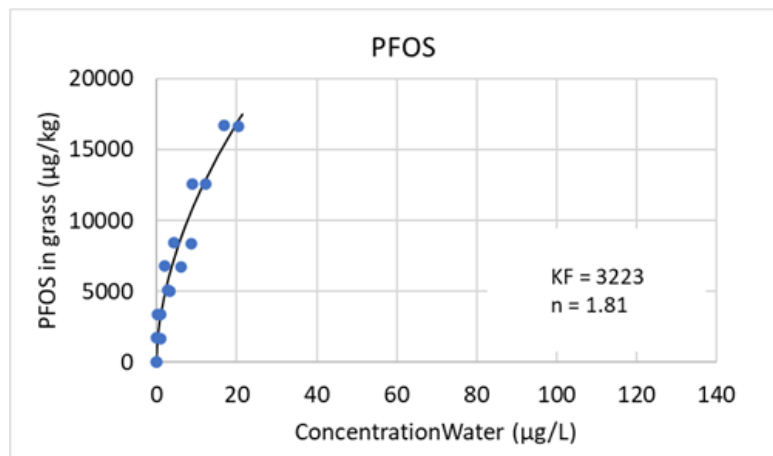

Freundlich isotemer

PFCA

- Carboxyl gruppe
- KF-værdier
 - PFOA: 720
 - PFHxA: 660
 - PFPeA: 190
 - PFBA: 10

Sorptionsisotermer

PFSA

- Sulfongruppe
- KF-værdier: PFOS 3200, 6:2 FTS 820, PFBS: 310

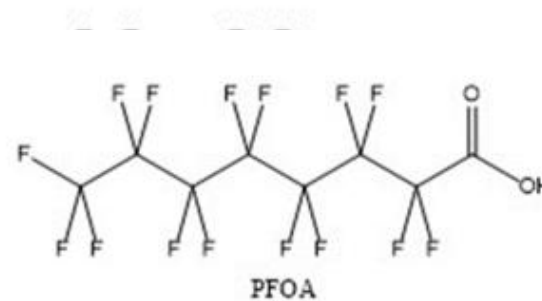
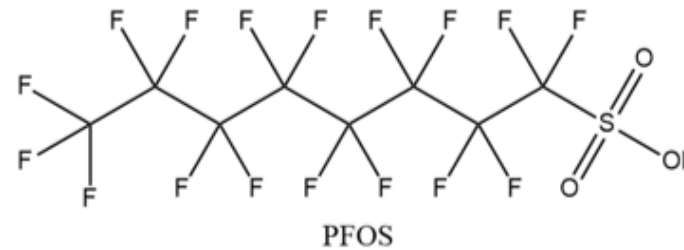
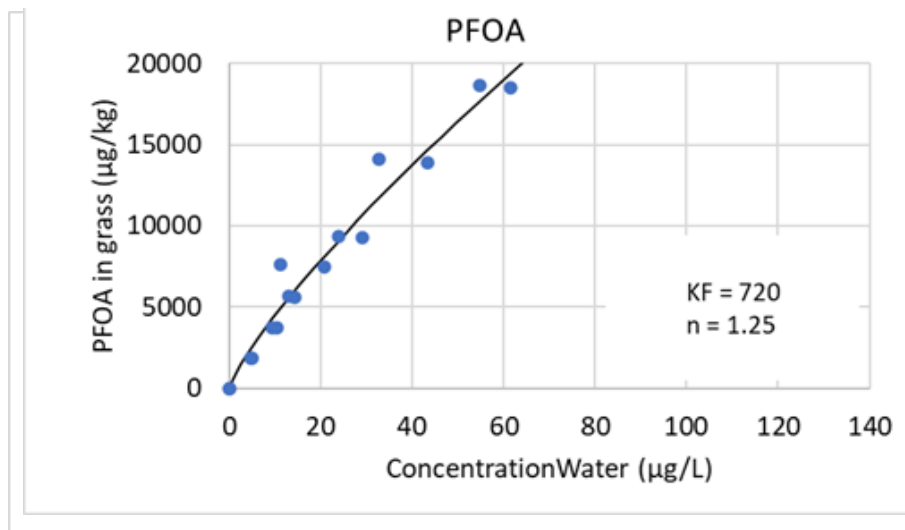
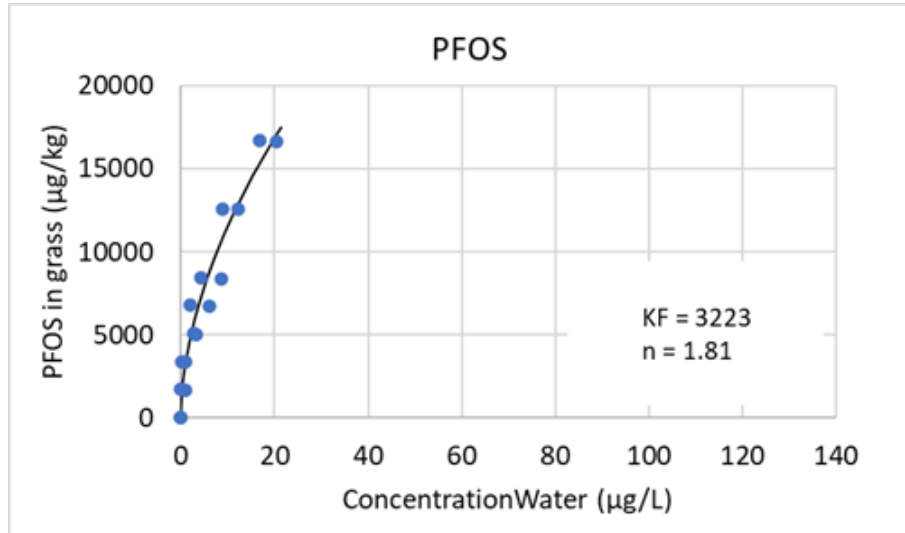
Intro

Forsøg

Resultater

Konklusion

Perspektivering

Sammenligninger

Kædelængde

- KF PFOS = 3200
- KF PFBS = 310

Funktionelle grupper

- KF PFOS = 3200
- KF PFOA = 720

Opsummering

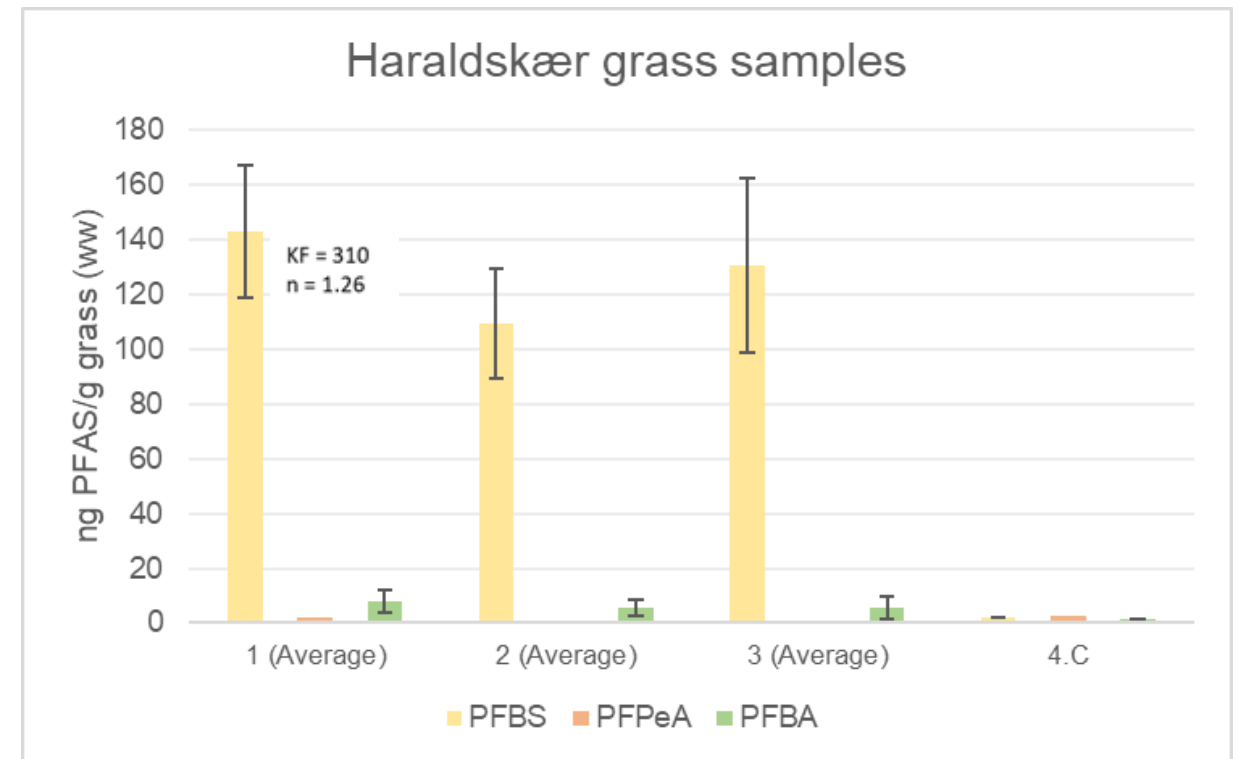
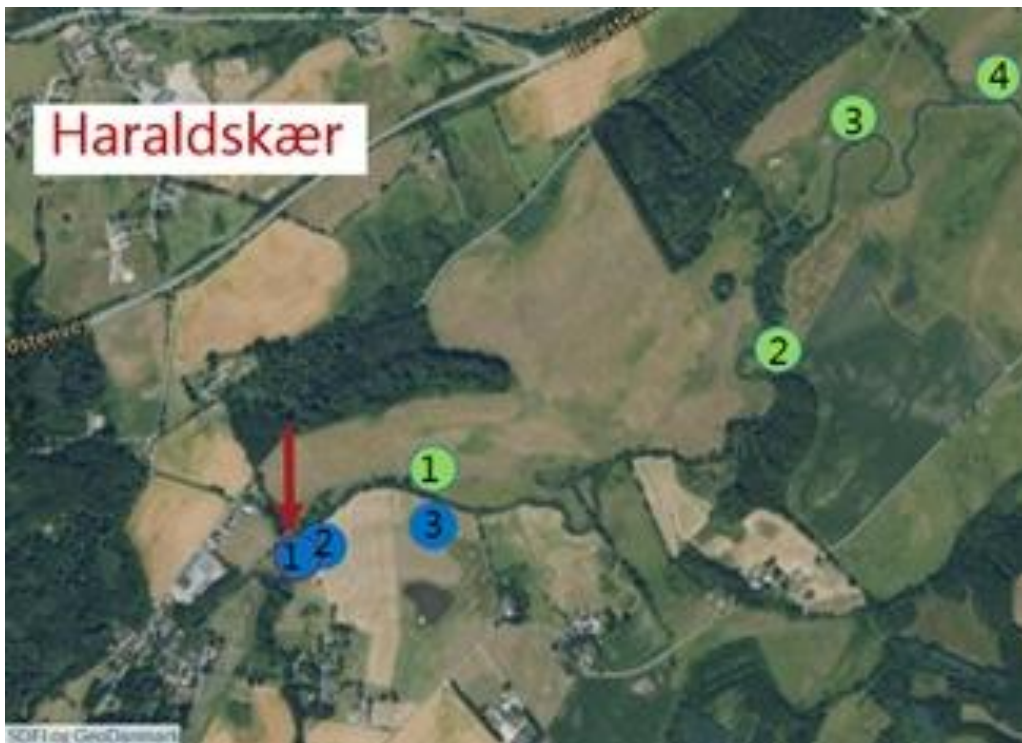
- På det tidspunkt i 2023: Første gang at sorption isotermer til græs blev beskrevet

Prøveudtagning: Græs

Haraldskær

- PFBS har højeste koncentration
- Punkt 4.C er anderledes i indsamlingsstrategi

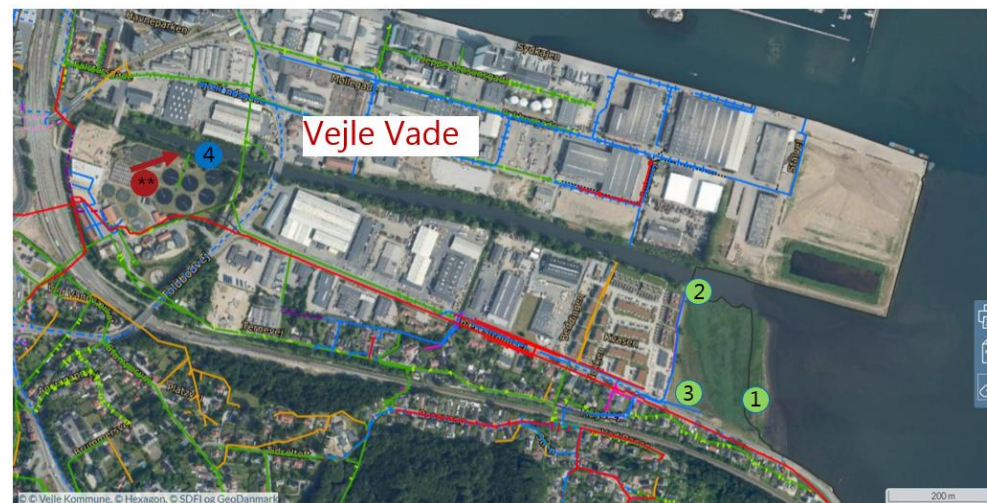
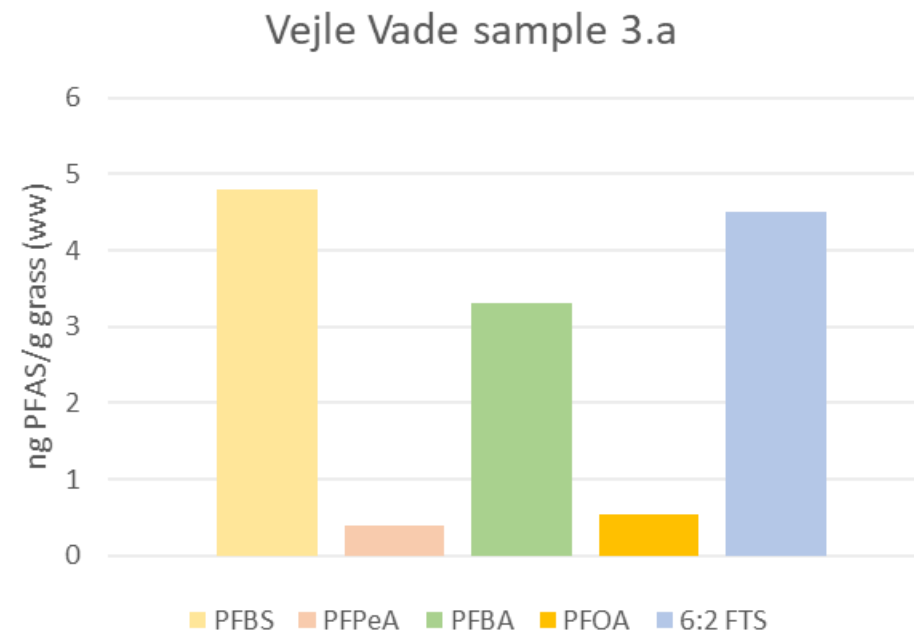

Vejle Vade

En prøve havde "peaks" over detektionsgrænse

PFBS, PFPeA, PFBA, PFOA, 6:2 FTS

- Høj usikkerhed

PFAS indhold i græsprøver

- I forhold til "indikatorværdier" af fødevarestyrelsen (i 2023)
- Prøver over detektionsgrænse: Værdier mellem 1-170 µg/kg,

Indikatorværdier i vand og foder:

Hvilke niveauer estimeres at kunne give bekymrende indhold?

	Vand PFOS (µg/l)	Foder PFOS (µg/kg)	Vand PFAS4 og total PFAS (µg/l)	Foder PFAS4 og total PFAS (µg/kg)
Kød fra kvæg	0,02	0,03	0,08	0,12
Mælk fra kvæg	0,12	0,19	0,48	0,76
Æg	1,5	1,5	6	6
Kød fra kyllinger	13,5	13,5	54	54
Kød fra får	0,11	0,15	0,44	0,60
Fisk	0,009 ^{a)}	-	0,036 ^{a)}	-

a): uden korrektion for foder

Hvad manglede vi på det tidspunkt: Og hvad mangler stadig?

- Modeller til at forudse skæbnen
- Precursorer

Konklusion

Vigtigheden af yderligere undersøgelse af PFAS i græs.

- Græsprøver overskrider de anbefalede "indikatorværdier".
- Sorption isotermer fremhævede at PFAS vil sorberer til græs hvis der er PFAS I vandet.

For spørgsmål eller andre henvendelser

Stine Skov

stkv@ramboll.dk

+45 60361924

Bright ideas.
Sustainable change.